

Bureau Schildwacht vof

Aanvullend ecologisch onderzoek in het kader van de Omgevingswet flora- en fauna-activiteiten Gouweplein Waddinxveen

© Bureau Schildwacht vof, Gouderak, 2023

Alle in deze publicatie gebruikte informatie, foto's, afbeeldingen en tekeningen blijven eigendom van Bureau Schildwacht. Het gebruik van de publicatie door middel van citaten, druk, of fotokopieën mag alleen na schriftelijke toestemming van Bureau Schildwacht.

Onderwerp	Aanvullend ecologisch onderzoek in het kader van de Omgevingswet flora- en fauna-activiteiten Gouweplein Waddinxveen
Opdrachtgever Contactpersoon	MRP Development Murat Mercan
Datum	16-12-2024
Ons projectnummer	2433
Veldbezoek	ing. I.E. Schildwacht en Masha Derlage
Verslag	ing. I.E. Schildwacht en Masha Derlage
Kwaliteitscontrole:	ing.I.E.Schildwacht
Versie:	2

Bureau Schildwacht vof

Bureau Schildwacht
Beukendaal 3
2831 VA Gouderak
06 – 22978424

info@bureau-schildwacht.nl
www.bureau-schildwacht.nl

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1.	Onderzoeksvragen	4
1.2.	Geldigheid onderzoek	4
1.3.	Leeswijzer	4
2.	Plangebied en toekomstbeeld	5
3.	Materiaal en methode	7
3.1.	Gegevens quickscan	7
3.2.	Materiaal	7
3.3.	Methode	8
3.3.1.	Vleermuis	8
3.3.2.	Bezoekmomenten	8
3.3.3.	Locatie inventarisatie	9
4.	Resultaten en effectenbeoordeling	10
4.1.	Vleermuizen	10
5.	Conclusie	12
	Bibliografie	13

1. Inleiding

MRP Development is voornemens om een appartementencomplex te realiseren aan het Gouweplein te Waddinxveen. Hiervoor heeft bureau E.C.O.logisch in 2021 een ecologische quickscan uitgevoerd. Uit deze quickscan is gebleken dat het plangebied mogelijkheden biedt voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

In 2022 is het vervolgonderzoek naar vleermuizen verricht. Hieruit bleek dat er een verblijfplaats is van een gewone dwergvleermuis ergens in het plangebied. Na het onderzoek zijn er veel wijzigingen geweest in de omgeving van het bouwplan; er is een nieuw schoolgebouw vlakbij gebouwd en er zijn vleermuiskasten opgehangen aan panden en bomen nabij het plangebied. Tevens zijn de plannen voor het appartementencomplex een tijdje blijven liggen door interne omstandigheden.

Door deze twee factoren bestaat de kans dat het verblijf van de gewone dwergvleermuis niet meer aanwezig is. Echter is dit op voorhand niet uit te sluiten. Daarom heeft MRP Development op 7 mei 2024 aan Bureau Schildwacht gevraagd het ecologisch vervolgonderzoek naar vleermuizen opnieuw uit te voeren.

Twee personen hebben dit onderzoek tussen 20 mei en 5 september 2024 uitgevoerd. Het onderzoek is gericht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is tevens genoteerd of er andere beschermde soorten in het plangebied zijn waargenomen. In deze rapportage wordt het aanvullende onderzoek nader toegelicht en worden de resultaten van het aanvullende onderzoek weergegeven.

1.1. Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. Maken er vleermuizen gebruik van het plangebied?
2. Welke functies hebben het plangebied en de omgeving voor de vleermuizen en blijven deze behouden na de werkzaamheden?
3. Leidt het voornemen tot een kans op overtreding van de Wet natuurbescherming?
4. Welke maatregelen kunnen worden uitgevoerd om mogelijke negatieve effecten op vleermuizen te verminderen?

1.2. Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek heeft plaats gevonden in 2024. Veldgegevens van dit onderzoek mogen worden gebruikt met een maximale ouderdom (zie tabel 1), mits het terrein tussentijds niet wezenlijk veranderd is. Als de veldgegevens verouderd zijn, is de kans erg groot dat het bevoegd gezag vraagt om de veldgegevens te vernieuwen en het aanvullend onderzoek (deels) opnieuw uit te voeren.

Tabel 1: Houdbaarheid Rapportage met inventarisatieperiode

Soort	Max. ouderdom	Beschermingsregime	Inventarisatieperiode
Vleermuizen	3 jaar	Habitatrichtlijn	2024

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de huidige en toekomstige situatie van het plangebied. In dit hoofdstuk wordt ook een korte omschrijving gegeven van de werkzaamheden en de planning. In hoofdstuk 3 wordt omschreven hoe het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd. In dit hoofdstuk staat vermeld wanneer de locatie is bezocht en welke materialen en protocollen zijn gebruikt. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van de resultaten die zijn gevonden tijdens het onderzoek. In hoofdstuk 4 wordt tevens beoordeeld wat de effecten zijn op vleermuizen. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 een conclusie gevormd over het onderzoek.

2. Plangebied en toekomstbeeld

De planlocatie is gelegen aan de zuidzijde van winkelcentrum het Gouweplein te Waddinxveen (zie foto 1). Het plangebied wordt nu gebruikt als groenstrook en een tijdelijke parkeerplaats voor kort parkeren (maximaal 15 minuten). De groenstrook bestaat hoofdzakelijk uit gras en een drassig gedeelte waar na regenbuien een paar uur water in blijft staan. In de groenstrook zijn verhogingen aangebracht waarop maagdenpalm en enkele groenblijvende struiken zijn aangeplant.

Aan de noordgrens van het plangebied staat een appartementencomplex met links daarvan een parkeergarage. Ten oosten van het plangebied licht een trap die toegang biedt tot het winkelcentrum. Aansluitend aan de trap is een tijdelijke constructie gemaakt van bakstenen met daarop een lamp, dit gebouw vormt het onderzoeksobject (zie foto's 2 en 3). Tijdens het onderzoek is gebleken dat boven op de parkeergarage grote lichtgevende letters staan die veel licht produceren (foto 4).

Het tijdelijke gebouw dat het onderzoeksobject vormt, bestaat uit een bakstenen constructie met stootvoegen. Het dak is gedeeltelijk geasfalteerd en gedeeltelijk groen. Op het dak van het onderzoeksobject staat een lichtdoos.

Het voornemen is om de tijdelijke bakstenen constructie te slopen om ruimte te maken voor een appartementencomplex.
De werkzaamheden worden zo spoedig mogelijk uitgevoerd.

foto 1: Luchtfoto van het plangebied (blauw omlijnd) met daarop aangegeven het onderzoeksobject (rood omlijnd) het onderzoeksgebied (geel omlijnd) en het gebied waarin waarnemingen zijn gedaan (gele stippellijn)

foto 2: Een overzicht van het oosten van het plangebied. Het rood omlijnde bakstenen gebouw vormt het onderzoeksobject

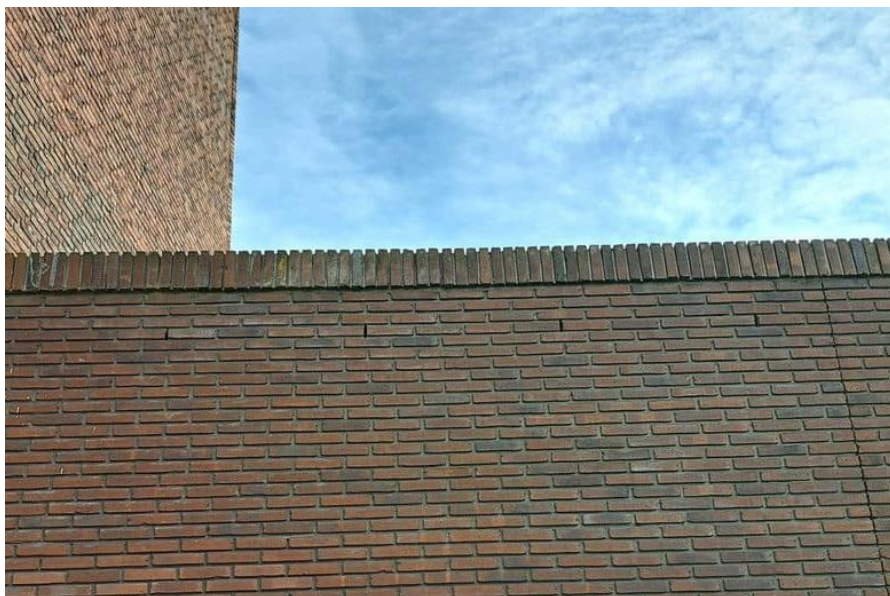

foto 4: een aantal van de stootvoegen in het onderzoeksobject

foto 3: sfeerimpressie van het plangebied (rechts in de foto het onderzoeksobject) met rechtsboven de lichtgevende letters

3. Materiaal en methode

Voor dit ecologisch vervolgonderzoek is hoofdzakelijk geïnventariseerd of de vleermuizen gebruik maken van het plangebied. Daarnaast is gekeken of er mogelijk andere soorten die vallen onder de Wet natuurbescherming het plangebied gebruiken. In dit hoofdstuk worden het materiaal en de methode van het onderzoek beschreven. Daarnaast wordt er in dit hoofdstuk samengevat welke gegevens zijn gevonden bij de ecologische quickscan.

3.1. Gegevens quickscan

Uit een QuickScan uit 2021 van E.C.O.logisch is gebleken dat het plangebied aan de zuidzijde van winkelcentrum Gouweplein te Waddinxveen mogelijkheden biedt voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Daarnaast is gebleken dat de groenstructuren rondom het plangebied geschikte schuilplaatsen bieden voor algemene zoogdieren, zoals de egel en algemene muizensoorten.

Naar aanleiding van deze quickscan is er een vervolgonderzoek naar vleermuizen verricht in 2022. Uit dit onderzoek bleek dat in het plangebied een verblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aanwezig is.

Sinds het uitvoeren van de QuickScan en het vervolgonderzoek is de omgeving van het plangebied gewijzigd; er is een nieuw schoolgebouw vlakbij het plangebied gebouwd en er zijn vleermuiskasten op gehangen aan panden en bomen nabij het plangebied. Hierdoor bestaat de kans dat het verblijf van de gewone dwergvleermuis dat is aangetroffen tijdens het vervolgonderzoek uit 2022 niet meer aanwezig is. Hierop is een aanvulling gemaakt op de QuickScan en is het vervolgonderzoek opnieuw uitgevoerd.

3.2. Materiaal

Tijdens de inventarisatie zijn de materialen gebruikt zoals vermeld in tabel 2. In foto 5 is een overzicht gemaakt van de gebruikte materialen.

Tabel 2: Overzicht gebruikte hulpmiddelen tijdens onderzoek.

Hulpmiddel	Merk en type	Soort
Batdetector	Elekon Batlogger M2	Vleermuizen
Batdetector	Elekon Batscanner	Vleermuizen 2 ^e persoon
Warmtebeeldcamera	Lahoux Optics M131023	Vleermuizen
Zaklamp	Hyundai	Vleermuizen
Verrekijker	Swarovski NL 10 x 32	Diverse
Verrekijker	Vortex Diamondback HD 10x42	Diverse 2 ^e persoon

foto 5: De meeste onderzoeksmaterialen in bezit van Bureau Schildwacht, met rode cirkel is aangegeven welke materialen zijn gebruikt

3.3. Methode

De methode van de inventarisatie verschilt per soort. In dit deelhoofdstuk is voor vleermuizen uitgewerkt hoe het plangebied is onderzocht.

3.3.1. Vleermuis

Er is onderzoek verricht naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen binnen en direct rondom het plangebied volgens de richtlijnen uit het vleermuisprotocol 2021.

Er is onderzocht of het gebouw en het plangebied de volgende functies voor vleermuizen kunnen vervullen:

- Winterverblijf
- Zomerverblijfplaats
- Kraamverblijfplaats
- Paarverblijfplaats
- Essentiele vliegroutes

Het onderzoek is uitgevoerd door met de batdetectors, warmtebeeldcamera en nachtkijkers het gebouw te inspecteren.

Er zijn meerdere onderzoeksrondes uitgevoerd. Hierbij is voldaan aan de vereisten rond het aantal bezoeken, de tijd tussen bezoeken en de weersomstandigheden waaronder het onderzoek mag plaatsvinden. Een overzicht van de veldbezoeken is terug te vinden in paragraaf 3.3.2.

3.3.2. Bezoekmomenten

Om een goed beeld te krijgen van de functies van het plangebied voor vleermuizen zijn er in totaal 6 locatiebezoeken uitgevoerd. In tabel 3 staat een overzicht van de bezoeken, de datum, de tijden van de zonsopkomst of -ondergang, tijdstippen van de inventarisatie, de weersomstandigheden en de personen waarmee het bezoek is uitgevoerd.

Tabel 3: overzicht locatiebezoeken.

Nr.	Datum	Zon	Soort/doel	Tijd in	Tijd uit	Neerslag	Wind	Temp.	Personen
1	20-5-2024	21:37 ↓	Vleermuizen, zomer- en kraamverblijf en foerageerroutes	21:15	00:15	Geen	N 2 Bft	13°C	IS*
2	19-6-2024	22:02 ↓		21:45	01:00	Geen	ZZW 4 Bft	15 °C	IS + MD
3	10-7-2024	21:56 ↓		21:45	01:00	Geen	ZZW 3 Bft	17 °C	IS + MD
4a	1-8-2024	21:31 ↓	Zwermgedrag massawinter-verblijfplaats	23:45	02:02	Geen	ZZW 3 Bft	17 °C	IS + MD
4b	2-8-2024	06:04 ↑	Zomerverblijf	03:59	06:08				
5	19-8-2024	20:56 ↓	Vleermuizen, zomer-, paarverblijf, zwermgedrag voor massawinter-verblijf en foerageerroutes	20:49	02:05	Geen	Z 2 Bft	11 °C	IS**
6	5-9-2024	20:19 ↓		20:08	22:00	Geen	NNO 3 Bft	19 °C	IS + MD

*tijdens het eerste locatiebezoek kwam de onderzoekster er achter dat het onderzoeksgebied wel voor 75% te overzien was, maar het niet duidelijk waar te nemen was waar de vleermuizen vandaan kwamen vliegen, of zij van over het onderzoeksobject of uit het onderzoeksobject. Daarom is er na het eerste bezoek een 2^e persoon voor het onderzoek ingeschakeld.

** tijdens het bezoek op 19 augustus is er voornamelijk gekeken naar zwermgedrag. Dit is duidelijk waar te nemen door 1 persoon op locatie. Tevens was de andere onderzoekster ten tijden van dit onderzoek op vakantie, die zij al ver vooraf had geboekt.

3.3.3. Locatie inventarisatie

Om een volledig beeld te schetsen van de methode waarmee het onderzoek is uitgevoerd, is op foto 6 aangegeven vanuit welke locaties de inventarisatie is uitgevoerd. Vanaf deze locaties was het onderzoeksobject goed te overzien.

foto 6: Luchtfoto van het plangebied (blauw omlijnd) met daarop aangegeven het onderzoeksobject (rood omlijnd) het onderzoeksgebied (geel omlijnd). De groene sterren geven aan op welke locaties de onderzoekers hebben gestaan.

4. Resultaten en effectenbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt er per soort uiteengezet welke waarnemingen er zijn gedaan bij het plangebied. Vervolgens wordt er aangegeven wat het effect van de werkzaamheden is op de soort en leidt tot een overtreding van de Omgevingswet.

4.1. Vleermuizen

Tijdens het onderzoek is gebleken dat de tijdelijke constructie (het onderzoeksobject) gebruikt wordt door één gewone dwergvleermuis.

Tijdens het onderzoek zijn er meerdere waarnemingen gedaan van vleermuizen. In tabel 4 en op foto 7 zijn de waarnemingen geregistreerd.

Bij de onderzoeken in de avonduren zijn 2 gewone dwergvleermuizen foeragerend in het plangebied waargenomen. De foeragerende vleermuizen bleven echter slechts maximaal 30 minuten in het plangebied foerageren. Hierdoor kan worden vastgesteld dat het plangebied *geen essentieel foerageer en geen essentieel leefgebied* vormt voor de twee gewone dwergvleermuizen.

Wel is bij de onderzoeken in de avonduren (onderzoeken 1 t/m 3, 5 en 6), bij elk onderzoek, een uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen uit het onderzoeksobject. Ook is bij het ochtendonderzoek (onderzoek 4b) een invliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. Bij het nachtelijke bezoek van 1 op 2 augustus (onderzoek 4a), zijn geen waarnemingen gedaan. Bij het extra lange onderzoek van de nacht van 19 op 20 augustus (onderzoek 5) zijn er na een half uur geen waarnemingen van vleermuizen meer gedaan in het onderzoeksgebied. Hieruit valt te concluderen dat wanneer de vleermuizen zijn uitgevlogen, zij niet meer terugkomen in het plangebied.

Aangezien er bij de onderzoeken telkens slechts 1 vleermuis is waargenomen die in- of uit de tijdelijke constructie vloog, kan ervan worden uitgegaan dat er geen massa winter-, paar- of kraamverblijf aanwezig is in de tijdelijke constructie. Tevens zijn er tijdens het onderzoek geen baltsroepen geregistreerd.

Daarom kan worden geconcludeerd dat er in het plangebied enkel een zomerverblijf van een enkele gewone dwergvleermuis aanwezig is.

Tabel 4: tabel met de datum, het doel en de waarnemingen per onderzoek

Nr.	Datum	Soort/doel	Resultaten	Aantal
1	20-5-2024	Vleermuizen, zomer- en kraamverblijf en foerageerroutes	- Tijdens het onderzoek zijn er foeragerende gewone dwergvleermuizen - Tijdens het onderzoek is er tevens een vleermuis waargenomen rond het onderzoeksobject, niet duidelijk was of deze overvloed of aantikte	2 1
2	19-6-2024	Vleermuizen, zomer- en kraamverblijf en foerageerroutes	- Er zijn tijdens het onderzoek uitvliegende of aantikkende vleermuizen waargenomen in het onderzoeksgebied - Tijdens het onderzoek zijn er foeragerende gewone dwergvleermuizen	1 2
3	10-7-2024	Vleermuizen, zomer- en kraamverblijf en foerageerroutes	- Er zijn tijdens het onderzoek een uitvliegende of aantikkende vleermuizen waargenomen in het onderzoeksgebied - Tijdens het onderzoek zijn er foeragerende gewone dwergvleermuizen	1 2

4a	1-8-2024	Zwermgedrag massawinter-verblijfplaats	- er zijn tijdens het onderzoek geen waarnemingen gedaan van vleermuizen	0
4b	2-8-2024	Zomerverblijf	- Er zijn tijdens het onderzoek invliegende of aantikkende vleermuizen waargenomen in het onderzoeksgebied	1
5	19-8-2024	Vleermuizen, zomer-, paarverblijf, zwermgedrag voor massawinter-verblijf en foerageroutes	- Er zijn tijdens het onderzoek invliegende of aantikkende vleermuizen waargenomen in het onderzoeksgebied - Tijdens het onderzoek zijn er foeragerende gewone dwergvleermuizen	1 2
6	5-9-2024	Vleermuizen, zomer-, paarverblijf, zwermgedrag voor massawinter-verblijf en foerageroutes	- Er zijn tijdens het onderzoek uitvliegende of aantikkende vleermuizen waargenomen in het onderzoeksgebied - Tijdens het onderzoek zijn er foeragerende gewone dwergvleermuizen	1 2

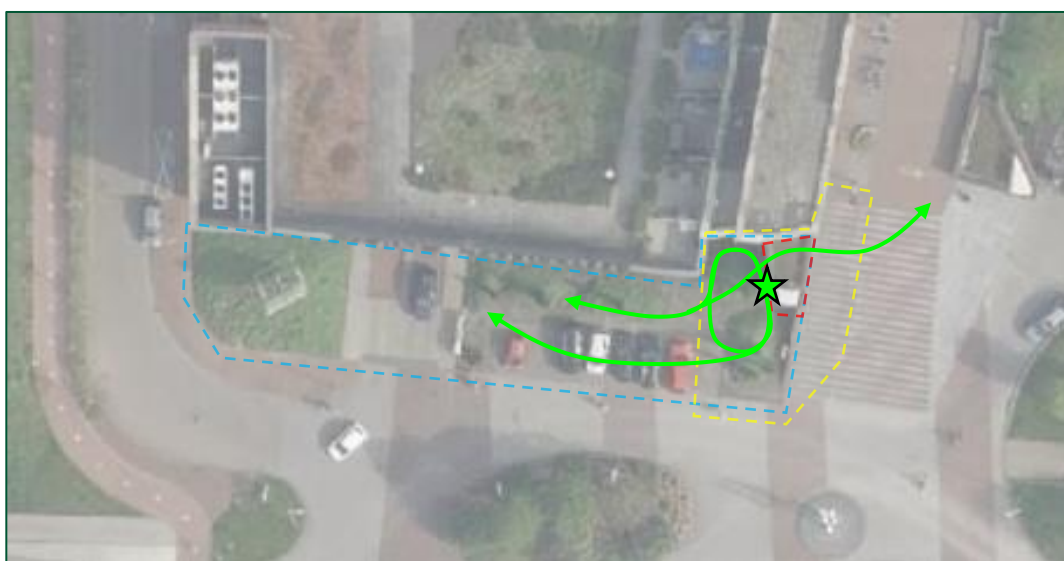

foto 7: de vliegroutes van de gewone dwergvleermuis (groene lijnen/pijlen) en het verblijf van de gewone dwergvleermuis (zwartgroene ster). Op de achtergrond zijn het plangebied (blauw stippellijn) het onderzoeksgebied (gele stippellijn) en het onderzoeksobject (rode stippellijn) weergegeven.

Het voornemen is om de tijdelijke constructie (het onderzoeksobject) waar een verblijf van een gewone dwergvleermuis in aanwezig is te gaan slopen. *De sloop zal leiden tot vernietiging van de verblijfplaats.*

Alle vleermuizen zijn op Europees niveau beschermd onder de Habitatrichtlijn. De regels van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen in de Omgevingswet. Het is voor soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn niet toegestaan om de dieren en hun essentiële leefgebied te vangen, doden, verstoren of vernietigen (Bal art. 11.46).

Door de sloop van de tijdelijke constructie zal de verblijfplaats, dat essentieel leefgebied vormt voor de gewone dwergvleermuis, worden vernietigd. Hierdoor is de sloop van de tijdelijke constructie in overtreding met artikel 11.46 van het Bal. Om de werkzaamheden uit te kunnen voeren is een Omgevingsvergunning Flora- en Fauna-activiteiten noodzakelijk.

5. Conclusie

MRP Development is voornemens om een appartementencomplex te realiseren aan het Gouweplein te Waddinxveen. Om ruimte te maken voor dit appartementencomplex moet een tijdelijke constructie van bakstenen aan de oostzijde van het plangebied worden gesloopt.

Hiervoor heeft bureau E.C.O.logisch in 2021 een ecologische quickscan uitgevoerd. Uit deze quickscan is gebleken dat het plangebied mogelijkheden biedt voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Hierop is in 2022 door E.C.O.logisch vervolgonderzoek uitgevoerd naar vleermuizen.

In de omgeving van het plangebied is sinds het vervolgonderzoek van E.C.O.logisch het een en ander veranderd in de fysieke leefomgeving. Daarom is de keuze gemaakt om het vervolgonderzoek opnieuw uit te voeren, om vast te kunnen stellen of de vleermuizen nog aanwezig zijn in het plangebied. Daarom heeft MRP Development op 7 mei 2024 aan Bureau Schildwacht gevraagd het aanvullend ecologisch onderzoek naar vleermuizen opnieuw uit te voeren.

Twee personen hebben dit onderzoek tussen 20 mei en 5 september 2024 uitgevoerd. Het onderzoek is gericht op de aanwezigheid van vleermuizen.

Uit het recente ecologische vervolgonderzoek is gebleken dat er nog steeds een verblijf van een gewone dwergvleermuis aanwezig is in het te slopen object. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied. Ook zijn er geen paar-, kraam- of massaoverwinterverblijfplaatsen aanwezig in het plangebied.

Een verblijfplaats van een gewone dwergvleermuis vormt essentieel leefgebied voor de soort. Het verwijderen of slopen van een verblijfplaats is daarom in strijd met de Omgevingswet. Hierdoor zijn de voorgenomen werkzaamheden in strijd met artikel 11.46 van het Bal van de omgevingswet.

Om een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteiten te verkrijgen mogen de voorgenomen werkzaamheden geen afbreuk doen van de gunstige staat van instandhouding van een soort in een gebied.

Het plangebied vormt voor slechts 1 gewone dwergvleermuis, de meest algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland, essentieel leefgebied. Wij weten van meerdere en grotere gewone dwergvleermuis kolonies in Waddinxveen. De gunstige staat van instandhouding van de soort zal als gevolg van de vernietiging van het verblijf niet negatief uitvallen.

De voorgenomen werkzaamheden leiden tot een flora- en fauna-activiteit. Daarom is het noodzakelijk een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten aan te vragen om de werkzaamheden uit te mogen voeren.

Bibliografie

- www.sleutelkwartier.nl
Informatie met betrekking tot de werkzaamheden voor het oude bankgebouw
- www.atlasleefomgeving.nl
- Dietz C & Kiefer A. (2014)
Bats of Britain and Europe
Bloomsbury Wildlife Publishing, London
- Dietz C & Kiefer A. (2017)
Veldgids vleermuizen van Europa
KNNV-uitgeverijen, Zeist
- Krijgsveld, K., Smits, R., & Winden, J. v. (2008)
Verstoringsgevoeligheid van vogels
Update literatuurstudie naar de reacties van vogels. Vogelbescherming Nederland.
- Middleton N, Froud A. & French K (2016)
SocialCalls of the bats of Britain and Ireland
Plagic Publisching, Exeter UK
- Russ J. (2012)
Britisch Bat Calls, a guide to species identification
Plagic Publisching, Exeter UK
- www.ndff.nl/overdendff/validatie/protocollen
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.netwerkgroenebureaus.nl
Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (Juli 2017)
Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming
- www.eis-nederland.nl
- www.rvo.nl
Rijksdienst voor ondernemend Nederland
Beschermd soorten
- www.rvo.nl
Rijksdienst voor ondernemend Nederland
Overzicht gedragscodes
- www.waarneming.nl
- www.wetten.overheid.nl
- www.zoogdieratlas.nl